

# Kritici o šéfovi Matice: Myslí si, že ho do funkcie vybral sám Boh

12. november 2014, 21:00

**Šéf Matice slovenskej si vraj myslí, že do funkcie ho vybrala vyššia moc, hovorí bývalý Ficov poradca Drahoslav Machala.**



Marián Tkáč výzvam na odstúpenie z postu šéfa Matice slovenskej odoláva.

Foto: TASR

V matičných kruhoch sa množia výzvy na odstúpenie predsedu Mariána Tkáča. Takéto slová mu podľa matičného podpredsedu Jozefa Šimonoviča adresovalo už minimálne dvadsať ľudí.

Tkáčovi vyčítajú najmä slabé riadenie verejnoprávnej inštitúcie, zahľadenosť do seba a manažérske zlyhania. Predsedníctvo mu dokonca v rámci všeobecného šetrenia výrazne znížilo plat, na 400 eur, a Tkáč musel pristúpiť aj na oklieštenie svojich kompetencií.

Samostatne môže rozhodovať len o prevodoch do 500 eur a personálne otázky v Matici prešli v plnom rozsahu do rúk podpredsedu Šimonoviča. Z predsedníckeho postu však odísť nemieni a je odhodlaný viesť Maticu slovenskú ešte minimálne tri roky, pokiaľ sa neskončí jeho druhé volebné obdobie.

## Ostrý kritik

Drahoslav Machala je verejnosti známy skôr ako bývalý poradca premiéra Roberta Fica, autor jeho plamenných národoveckých prejavov a v poslednom čase aj agresor. Pred dvoma rokmi fyzicky napadol na pošte spisovateľa Tomáša Janovica s manželkou, za čo mu neskôr obvodný úrad vyrubil pokutu 40 eur.

Machalu rozzúrilo, že Janovic ho oslovil Pamír, čo malo byť jeho krycie meno vo zväzkoch ŠtB. Machala je však aj členom predsedníctva Matice slovenskej a patrí medzi tých, ktorí otvorene kritizujú jej súčasného predsedu Tkáča a naznačujú mu, že by mal rezignovať.

„Marián Tkáč uveril, že jeho pôsobenie v Matici slovenskej nie je poslanie, ale priam predurčenie,“ píše Machala v liste, ktorý koluje medzi matičiarimi a máme ho k dispozícii. „Celkom vážne si o sebe myslí, že na tento post ho vybrala nejaká vyššia moc, vlastne sám Pán Boh. To už hraničí so schopnosťou vôbec vnímať realitu okolo seba,“ pokračuje Machala.

Najväčším sklamaním je vraj zlyhanie predsedu ako ekonomického manažéra. Jeho motivácia postaviť sa na čelo Matice vraj bol osobný kredit a peniaze spojené s výkonom funkcie. Namiesto riešenia každodenných problémov zadlženej inštitúcie sa vraj utieka k písaniu kníh a maľovaniu obrazov.

Machala obviňuje Tkáča, že si svojvoľne dovoľuje určovať líniu historického výskumu dejín Slovenska a správa sa vraj autokraticky. „Máš osobitú schopnosť ako dôverčivý človek priťahovať ľudí s rôznymi fantazmagorickými projektmi, na ktoré nemá Matica peniaze ani ľudí,“ prihovára sa Machala Tkáčovi v liste a vyzýva ho, aby sa prestal zaoberať hlúposťami.

Marián Tkáč reaguje na ostrú kritiku pokojne a dokonca sám oceňuje Machalov prínos pre Maticu. „Ostrý kritik Machala vykonal pre Maticu veľa dobrého, za čo mu treba poďakovať,“ hovorí Tkáč.

List plný osobných výhrad vníma ako „dôsledok matičnej demokracie, ľahkého šírenia informácií cez internet a nižších finančných možností Matice“. Vzniká tak podľa neho atmosféra, ktorá nikomu nepomáha. Odmietá, že by do funkcie predsedu Matice nastúpil zo zisťných dôvodov, pretože vraj prišiel z banky.

## Marazmus

„Tkáč nie je schopný takej sebareflexie, aby odstúpil, na čo ho už vyzvalo minimálne dvadsať ľudí,“ hovorí podpredseda Matice slovenskej Jozef Šimonovič. Takisto je presvedčený, že pod súčasným vedením sa inštitúcia dostala do „morálneho a finančného marazmu“.

Marián Tkáč reaguje, že nepozná presný počet ľudí, ktorí ho už vyzvali na odstúpenie, a opakuje, že každý má právo na svoj názor a vyhlásenia. Obhajuje sa výsledkami minuloročného valného zhromaždenia, kde ho opätovne zvolilo do funkcie šesťdesiat percent delegátov. Iba oni by ho mohli z predsedníckeho postu aj zosadiť.

Podľa Šimonoviča sa to nestane, pretože medzi bežnými matičiarimi má Tkáč stále značnú podporu. Údajne nie sú dostatočne informovaní o dianí vo vedení a predsedovi zabezpečujú popularitu aj časté výjazdy do miestnych matičných odborov vo všetkých kútoch Slovenska. Len v minulom roku vraj takto prejazdil približne 14-tisíc eur na pohonných hmotách.

„Dal som prísľub navštíviť každý miestny odbor a plním ho. Niektoré cesty si hradím aj sám a vami uvádzaná suma je nadhodnotená,“ reagoval Tkáč bez spresnenia, koľko teda za minulý rok prejazdil. Matica je v tvrdom úspornom režime. Ako hlavný dôvod svojich finančných problémov uvádza výpadok dividend z tlačiarne Neografia vo výške 400-tisíc eur.

Rozpočet na tento rok schválila až v októbri. Podarilo sa ho uzavrieť s prebytkom 129-tisíc eur, ale len vďaka tomu, že niektoré dlhy presunuli do ďalších rokov a prepustili viac ako 50 zamestnancov, čím na mzdách ušetrili 347-tisíc eur.

Významné bolo aj zrušenie zámennej zmluvy budov medzi Maticou a tlačiarňou Neografia takmer za 300-tisíc eur. Košická krajská rada Matice však vo svojom vyhlásení hovorí aj o neefektívnom nakladaní s majetkom a vysokých výdavkoch na právne služby, čo Tkáč odmieta.

## **Kam idú peniaze**

Matica dostáva každoročne príspevok od štátu zhruba 1,4 milióna eur. Podpredsedovi Šimonovičovi prekáža, že „väčšina z týchto peňazí ide na prevádzku a administratívu vedenia, pričom iba 40-tisíc eur sa dostane na účty miestnych odborov“, ktoré realizujú konkrétne matičiarske akcie v teréne.

Minimálnu finančnú podporu od vedenia nám potvrdilo viacero zamestnancov miestnych odborov, ktorí však nechcú hovoriť oficiálne. Potvrdzujú však Šimonovičove slová, že väčšinu peňazí na svoje projekty si zabezpečujú sami od samosprávy a z rôznych grantov.

„Oni si už zvykli robiť zadarmo, pracovať vo voľnom čase bez odmeny. Pokojne by dokázali fungovať aj bez vedenia v Martine,“ hovorí Šimonovič. Tvrdí, že ak si raz niektorý miestny odbor uvedomí svoju finančnú nezávislosť, odstrihne sa od vedenia Matice a začne fungovať ako občianske združenie, môže to mať dominový efekt.

Matičiar, s ktorými sme hovorili, však zatiaľ takéto plány nemajú. Mnohí z nich sú predovšetkým radi, že majú vo svojom regióne aspoň nejaké zamestnanie. Vo verejnej debate sa pravidelne objavujú úvahy, že celá Matica by mala fungovať ako občianske združenie, čím by dokázala, že nie je umelo udržiavaná inštitúcia, ale má svoje opodstatnenie aj v ére samostatného štátu.

Takto funguje aj Matica slovinská alebo česká, kde pracujú len dobrovoľníci a žiadni platení funkcionári. Marián Tkáč tvrdí, že neprimerané rozdelenie štátnej dotácie vyplýva zo zmluvy s ministerstvom kultúry.

Ministerský hovorca Marián Bednár uvádza čísla na pravú mieru - viac ako tretina, teda približne pol milióna eur z 1,4-miliónovej dotácie, ide do regiónov na podporu miestnej kultúry. Zo

zvyšku, ktorý tvorí väčšinu celkovej sumy, sa okrem platov vedenia a administratívy financuje aj vydavateľská činnosť Matice, výskum, archív, požičovňa kostýmov a podobne.

Bednár zdôrazňuje, že je to výsledok vzájomnej dohody, ktorá odráža samotné predstavy vedenia Matice. V septembri a októbri Maticu navštívili aj ministerskí kontrolóri, ktorí sa zamerali na hospodárenie so štátnou dotáciou. Žiadne závažné pochybenia neodhalili.

**Autor:** Plus 7 Dní/Eva Mihočková

Zdroj : <http://www.pluska.sk/plus-7-dni/domov/kritici-sefovi-matice-mysli-si-ho-do-funkcie-vybral-sam-boh.html>